

3. Haritada 20. Yüzyıl Başlarında Avrupa ve Osmanlı Devleti'nin sınırları verilmiştir.

Haritayı incelediğimizde sadece haritadaki bilgilerden yararlanılarak hangi yorum yapılamaz?

- A) Mısır, İngilizlerin sömürge toprakları içinde yer almaktadır.
- B) Tunus ve Cezayir Fransa'nın sömürge toprakları içerisinde.
- C) Osmanlı Devleti'nin üç kıtada toprağa sahip olduğu görülmektedir.
- D) Sömürge arayan İtalya, Trablusgarp topraklarını işgal etmiştir.

4. 19.yy. Osmanlı Devleti'nin mali yönden büyük sarsıntılara uğradığı bir dönem olmuştur. İngiltere ile 1838 imzalanan ticaret sözleşmesi ile, Osmanlı gümrük duvarları indirilmiş, Osmanlı Devleti'nin zaten cılız olan endüstrisi Avrupa rekabeti karşısında savunmasız durumda bırakılmıştır. Ödemelerdeki açıklar artmış, denge bozulmuş , ülke mallarını satamaz duruma gelmiş sanayileşme durmuştur. Dış borçlanma para basma gibi yöntemlerle sorunların çözülebileceğine inanılmış ancak bu durum devleti iflasla karşı karşıya bırakmıştır. Nitekim 1881'de Muharrem Kararnamesi ilan edilmiş ve Duyun- u Umumiye adı altında Osmanlı Devleti'ni iktisadi ve mali bakımdan yoksun bırakan , bütün kaynaklarını denetleyen bir sistem kurulmuştur.

Yukarıda verilenlere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin gelir kaynakları azalmıştır.
- B) Osmanlı Devleti iktisadi olarak zor dönemlerden geçmektedir.
- C) Osmanlı Devleti ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir.
- D) Devlet yöneticileri ekonomik çöküntüyü durdurmak için Duyun-u Umumiye'yi kurmuşlardır.

5.Selanik farklı din ve milletlerden insanların bir arada yaşadığı, ulaşım ve iletişim ağının hem Avrupa, hem de Osmanlı Başkenti ile gelişmiş olduğu bir kenttir. Ulaşım imkanlarının gelişmesi kenti ekonomik olarak da canlandırmıştır. Mustafa Kemal, bu şehirde önce annesi Zübeyde Hanım'ın isteğiyle dini eğitim veren Mahalle Mektebi'ne gitmiş, bir süre sonra da babasının isteğiyle modern eğitim veren Şemsi Efendi İlkokuluna gitmiştir.

Buna göre Selanik kenti ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Farklı tarzda eğitim kurumlarının bulunması eğitimde birlik olmadığını gösterir.
- B) Fransız ihtilali sonucu ortaya çıkan fikirler yayılma imkânı bulur.
- C) Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki önemli ticaret merkezlerinden biridir.
- D) Avrupa'da meydana gelen gelişmelerin yakından takip edilmesine olanak sağlar.

6. Selânik, dağ eteklerinden yukarıya doğru tırmanan, büyük, durgun körfezinin sularına yayılan ve çevresindeki Roma, Bizans ve Türk surlarının sınırlarını çoktan aşmış, çağdaş Batı ölçütlerindeki rihtim ve bulvarları boyunca iyice gelişmiş bir kent görünümündeydi. Yıkık istihkâmlarının üzerindeki karmaşık çatıların arasından minareler ve çan kuleleri yükselirdi. Kent, 1889'da Sırbistan ve Viyana üzerinden demir yoluyla Avrupa'ya bağlanmıştır. Diğer bir demir yolu hattı da kent, Bulgaristan üzerinden Avrupa'ya ve İstanbul'a bağlamaktaydı. Kentin elektrik ağı 1889'da kurulmuştur. Bu süreçte dokuma fabrikalarında pamuklu ve yünlü kumaş üretilmiştir. 19. Sonlarına doğru, Selânik'in nüfusu yetmiş binden yüz binin üzerine çıkmıştır.

Verilen metinden yararlanarak Selanik şehri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir ?

- A) Nüfusunun çoğunluğu Müslümanlardan oluşmaktadır.
- B) Demir ve deniz yolu ile Avrupa'ya bağlanması milliyetçi isyanların çıkmasında etkilidir.
- C) Fabrikaları sayesinde Osmanlı devletinin sanayi üretiminde de en gelişmiş kentidir.
- D) Doğal güzellikleri ve tarihi geçmişinin yanında çağdaş bir görünüme sahip bir şehirdir.

7. Harbiye'de ve Harp Akademisi'nde, memleket ve millet davaları ile ilgilenmesi, düşüncelerini cesaretle ifadeden çekinmemesi sebebiyle aydın ve inkılâpçı bir subay olarak tanınmıştı. Devir istibdat idaresi idi ve bu davranışları aleyhine olabilirdi; ancak çevresince gerçekten çok sevilmesi, düşüncelerinde samimi oluşu, onun herhangi bir tertibe kurban gitmesini önlemişti.

Verilen metne göre Mustafa Kemal'in aşağıda gösterdiği davranışlardan hangisi metinde anlatılan kişilik özellikleri ile ilişkili değildir?

- A) II. Balkan Savaşında Dimetoka ve Edirne'nin düşmandan geri alınışında büyük hizmetler göstermesi
- B) Ordunun siyasetten uzak durması fikrini Selânik'te toplanan "İttihat ve Terakki Büyük Kongresi"nde açıkça söylemesi
- C) II. Meşrutiyetin ilanını yeterli görmeyip daha büyük ve köklü değişimlerin yapılması gerektiğine inanması
- D) 1910 yılı Eylül ayında askeri manevraları izlemek amacıyla gözlemci olarak Fransa'ya gitmesi

8. Küçük Mustafa okul çağına geldiğinde ailesini tatlı bir telaş sarmış ve hangi okula gideceği konusunda görüşmeler başlamıştı. Annesi geleneksel eğitim veren mahalle mektebine gitmesini, babası batı tarzında eğitim veren Şemsi efendi ilkokuluna gitmesini istiyordu. Babası annesinin gönlünü kırmamak için Mustafa'yı önce Mahalle mektebine sonra Şemsi Efendi ilkokuluna göndermiştir. Ardından Selanik Rüştiyesine giden Mustafa, burada annesinden gizli askeri okul sınavını kazanarak Askeri Rüştiye'ye geçmiştir. Annesinin gönlünü almak için " Anne ben asker olarak doğdum asker olarak öleceğim" demiştir.

Bu metinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa demokratik bir aileye sahiptir.
- B) Eğitim hayatına askeri okulla başlamıştır.
- C) Osmanlı da eğitim öğretimde birlik yoktur.
- D) Mustafa küçük yaşlarda kararlı bir kişiliğe sahiptir.

9. Biz o yüce yaradılışlı bir milletiz ki yurdunu, ulusunu koruma sahasında
Ayaklar altında toprak olmaktansa ölmek daha tercih edilir
Hürriyet mücadelesi korkulu bir ateş olsa da dert değil;
İnsan olan bir can için mücadele sahasından kaçmaz
Celladın can yakan kemendi acımasız bir ejder olsa
Yine de bin defa daha esaret zincirinden iyidir.

Yukarıda Namık Kemal'e ait Hürriyet Kasidesi'nin günümüz Türkçesine çevrilmiş bir bölümü bulunmaktadır.

Buna göre Namık Kemal'in, Mustafa Kemal'i etkilediği alanlar arasında;

- I. Özgürlük
- II. Vatan sevgisi
- III. Millet Sevgisi
- IV. Milli Egemenlik

yukarıdaki maddelerden hangileri vardır?

- A) I ve III.
- B) II ve IV.
- C) I, II ve III.
- D) I, II, III ve IV.

DURUM	KİŞİLİK ÖZELLİĞİ
Öğrencilik yıllarında Ziya Gökalp, Mehmet Emin gibi yazarların, askerlik hayatında ise arkadaşlarının düşüncelerini önemsemesi	I-Açık Fikirli Olması
Trablusgarp Savaşı'nda yerli halkı örgütleyerek İtalyanlara karşı Derne ve Tobruk'ta başarılar kazanması	II-İleri Görüşlülük
Sorumluluk almaktan çekinmeyerek önce Şam'da ardından Selanik'te Vatan ve Hürriyet cemiyetinin kurulmasına öncülük etmesi	III-Liderlik
Pikardi manevralarına katıldıktan sonra; yapılacak savaşlarda uçakların ve hava kuvvetlerinin, başarı için önem kazanacağını vurgulaması	IV-Teşkilatçılık

Tabloda Mustafa Kemal ile ilgili verilen durumlar ve kişilik özellikleri eşleştirilmiştir.

10. Tablonun doğru olabilmesi için hangi bilgilerin yer değiştirmesi gerekir ?

- A) I ve II.   B) I ve III.   C) II ve IV.   D) III ve IV.

11. Millî egemenlik düşüncesi ilk defa 18. yüzyılda Fransız düşünürü Jean Jacques Rousseau tarafından ortaya atıldı. Düşünceleri sayesinde baskıcı hükümdarlara karşı bireylerin hak ve hürriyetlerini teminat altına almak için mücadeleler başlatıldı. Bu amaçla "Toplum Sözleşmesi" adlı eserini yazdı. Rousseau eserinde; yurttaşı, ortak benliği, halkı, devleti yaratan bir toplum sözleşmesini ve bu sözleşmeye toplumdaki her bireyin dahil olması gerektiğini vurgular. Mustafa Kemal'i etkileyen kişiler arasında Fransız düşünür Jean Jacques Rousseau da bulunmaktadır.

Yukardaki metne göre, Mustafa Kemal'in aşağıda verilen hangi faaliyeti onun Jean Jacques Rousseau'dan etkilendiğini gösterir?

- A) Sakarya Meydan Savaşında orduyu Başkomutan olarak yönetmesi
B) Pikardi Manevralarına katılmak üzere Fransa'ya gitmesi
C) Trablusgarp'ta İtalyanlara karşı gönüllü olarak savaşa katılması
D) 31 Mart İsyanı'nı bastırmak üzere Hareket Ordusu içinde yer alması

12. Fransız İhtilali ile birlikte dünyaya eşitlik, adalet, hürriyet ve milliyetçilik gibi düşünceler yayılmıştır. Milliyetçilik düşüncesi Osmanlı Devleti'ni de derinden etkilemiştir. Çok uluslu bir yapıya sahip olan Osmanlı Devleti içinde yaşayan farklı milletler "her milletin kendi kaderini tayin etmesi" düşüncesi doğrultusunda bağımsızlık mücadelesine girerek isyan etmiştir. Milliyetçilik akımı Osmanlı içindeki uluslara daha çok Avrupalı devletlerin etkisiyle girmiştir. Avrupalı devletler farklı milletleri kendi çıkarları doğrultusunda Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtmıştır. Ayrıca milliyetçilik düşüncesi Türk aydınları da etkilemiştir.

Verilen bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik düşüncesinin Osmanlı Devleti üzerindeki olumsuz etkilerinden biri değildir?

- A) Yunanlıların bağımsızlık hareketleri
- B) Türklerin bağımsızlık mücadelesi
- C) Bulgarların bağımsızlık hareketleri
- D) Sırpaların bağımsızlık mücadeleleri

13. Yakınımızda Binbaşı Kadri Bey isminde bir kişi oturuyordu. Oğlu Ahmet Bey askerî ortaokula devam ediyor ve okul giysisi giyiyordu. Onu gördükçe ben de böyle giysi giymeye hevesleniyordum. Sonra sokaklarda subaylar görüyordum. Bu aşamaya ulaşmak için izlenmesi gereken yolun askerî ortaokula girmek olduğunu anlıyordum.

O sırada annem Selânik'e gelmişti. Askerî ortaokula girmek istediğimi söyledim. Annem askerlikten çekiniyordu. Asker olmama zorla engel olmaya çalışıyordu. Kabul sınavı zamanı ona sezdirmeden kendi kendime askerî ortaokula giderek sınav verdim. Böylece anneme karşı oldu-bitti olmuş oldu.

Mustafa Kemal'in askeri okula başlaması ile ilgili verilen anıdan;

- I. Çevresindeki kişilerden etkilendiği
- II. Kararlı bir kişiliğe sahip olduğu
- III. Okul hayatında başarılı olduğu
- IV. Mesleğine küçük yaşta karar verdiği

maddelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II.
- B) I, II ve III.
- C) I, II ve IV.
- D) I, II, III, ve IV.

14. Trablusgarp Savaşını fırsat bilen Balkan Devletleri, Rusya'nın da kışkırtması sonucu Osmanlı Devleti'ne savaş açtılar(I. Balkan Savaşı). Osmanlı Devleti bu savaşta başarılı olamadı ve Midye - Enez hattının batısındaki toprakları ile Edirne'yi kaybetti(1912). Osmanlı Devleti'nden aldıkları toprakları paylaşmada sorunlar yaşayan Balkan Devletleri yeniden bir savaşa tutuştular (II. Balkan Savaşı). Bu savaş en fazla payı alan Bulgaristan'a karşı Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Romanya tarafından başlatılmıştı. Bu durumu fırsat bilen Osmanlı Devleti Bulgaristan'dan Edirne'yi geri aldı(1913).

Bu bilgidен hareketle aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşamaz?

- A)Osmanlı Devleti iki savaştan da en karlı çıkan devlet olmuştur.
- B) I. Balkan Savaşı'nın başlamasında dış faktörler etkili olmuştur.
- C) I. Balkan Savaşı'nın sonucu II. Balkan Savaşı'nın nedeni olmuştur.
- D) Edirne kısa bir süre Bulgaristan toprağı olmuştur.

15. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra İstanbul'da 31 Mart Ayaklanması ortaya çıkmıştır. Bu ayaklanmanın amacı meşrutiyet yönetimine son vermektir. Meşrutiyet yanlılarının Selanik'te bulunan askeri birliklerden yardım istemesi üzerine Kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı Harekat Ordusu İstanbul'a gelerek ayaklanmayı bastırmıştır. Ayaklanma sonucunda II. Abdülhamit üzerine düşen görevleri yapmadığı gerekçesiyle tahttan indirilmiş, yerine V. Mehmet Reşat getirilmiştir.

Bu bilgidен hareketle;

- I. Ülkede yenilik taraftarları olduğu gibi, yenilik karşıtları da vardır.
- II. Mustafa Kemal, yönetimde demokratik uygulamaları desteklemiştir.
- III. İsyanın sonucunda Osmanlı yönetim anlayışında değişim meydana gelmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

16. Mustafa Kemal'in Çanakkale Savaşları sırasında verdiği bir emrin son sözleri şöyledir ;

“Benimle beraber burada savaşan bütün askerler kesin olarak bilmelidir ki üzerimizde bulunan vatan ve namus görevini tam olarak yerine getirmek için bir adım geri gitmek yoktur ! Uyku ve istirahat aramanın, bu istihattan yalnız bizim değil, bütün milletimizin ebediyen mahrum kalmasına sebep olabileceğini hepimize hatırlatırım. Bütün arkadaşlarımın benimle aynı düşüncede olduklarına ve düşmanı bütünüyle denize dökmedikçe yorgunluk işaretleri göstermeyeceklerine şüphe yoktur!”

Bu metinden yola çıkılarak Mustafa Kemal'in kişilik özellikleri ile ilgili;

I. Kararlılık

II. İleri görüşlülük

III. Vatan sevgisi

IV. Fedakârlık

hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II.

B) II ve III.

C) I, II ve III.

D) I,III ve IV.

